

V Bruseli 29. novembra 2016
(OR. en)

14729/16

Medziinštitucionálny spis:
2016/0358 (NLE)

ECOFIN 1089
UEM 393

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Predmet:	STANOVISKO RADY k programu ekonomického partnerstva, ktorý predložilo Portugalsko

STANOVISKO RADY

k programu ekonomického partnerstva, ktorý predložilo Portugalsko

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013¹
o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov
a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne, a najmä na jeho článok 9
ods. 4,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

¹ Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11.

keďže:

- (1) Pakt stability a rastu je zameraný na zabezpečenie rozpočtovej disciplíny v celej Únii a stanovuje rámec na predchádzanie a nápravu nadmerného deficitu verejných financií. Jeho cieľom sú zdravé verejné financie ako prostriedok posilňovania podmienok pre cenovú stabilitu a silný udržateľný rast opierajúci sa o finančnú stabilitu, čím sa podporí dosahovanie cieľov Únie v oblasti udržateľného rastu a zamestnanosti.
- (2) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne sa stanovujú ustanovenia o posilnenom monitorovaní rozpočtových politík v eurozóne, ktorými sa má zabezpečiť súlad národných rozpočtov s usmerneniami hospodárskej politiky vydanými v kontexte Paktu stability a rastu a európskeho semestra. Keďže čisto rozpočtové opatrenia by nemuseli postačovať na zabezpečenie trvalej nápravy nadmerného deficitu, môžu byť potrebné ďalšie politické opatrenia a štrukturálne reformy.
- (3) V článku 9 nariadenia (EÚ) č. 473/2013 sa stanovujú podmienky realizácie programov ekonomického partnerstva, ktoré majú predložiť členské štáty eurozóny v rámci postupu pri nadmernom deficite. Stanovením plánu opatrení s cieľom prispieť k účinnej a trvalej náprave nadmerného deficitu by sa v programe ekonomického partnerstva mali podrobne uviesť najmä hlavné fiškálno-štrukturálne reformy, predovšetkým tie, ktoré sa týkajú zdaňovania, dôchodkového a zdravotného systému a rozpočtových rámcov, ktoré budú nápomocné pri trvalej a včasnej náprave nadmerného deficitu.

- (4) Rada 2. decembra 2009 prijala rozhodnutie v súlade s článkom 126 ods. 6 zmluvy, podľa ktorého sa na Portugalsko začal vzťahovať postup pri nadmernom deficite. Rada v októbri 2012 a následne v júni 2013 prijala revidované odporúčania podľa článku 126 ods. 7 zmluvy v súvislosti s postupom pri nadmernom deficite, ktorý sa začal pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (EÚ) č. 473/2013. V súlade s článkom 7 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú alebo hrozí, že budú mať závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, Portugalsko podávalo správy v rámci svojho programu makroekonomických úprav, a preto nebolo požiadané, aby predložilo program ekonomického partnerstva v júni 2013 v nadväznosti na revidované odporúčanie podľa článku 126 ods. 7 zmluvy. Rada 12. júla 2016 prijala rozhodnutie v súlade s článkom 126 ods. 8 zmluvy, podľa ktorého Portugalsko neprijalo účinné opatrenia na odstránenie svojho nadmerného deficitu do termínu stanoveného na rok 2015. Rada sa ďalej 8. augusta 2016 v súlade s článkom 126 ods. 9 zmluvy rozhodla upozorniť Portugalsko, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu do roku 2016. V rozhodnutí Rady o upozornení podľa článku 126 ods. 9 sa takisto uvádzalo, že Portugalsko by vzhľadom na program makroekonomických úprav malo do 15. októbra 2016 predložiť program ekonomického partnerstva v súlade s článkom 9 ods. 3 a článkom 17 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 473/2013.

- (5) Portugalsko 21. októbra 2016 predložilo Komisii a Rade program ekonomického partnerstva, v ktorom sa stanovujú najmä fiškálno-štrukturálne reformy zamerané na zabezpečenie účinnej a trvalej nápravy nadmerného deficitu. Program ekonomického partnerstva zahŕňa fiškálno-štrukturálne opatrenia zamerané na riešenie požiadaviek Rady uvedených v jej rozhodnutí podľa článku 126 ods. 9 vrátane opatrení pre fiškálny a rozpočtový rámec a dôchodkový systém a systém zdravotnej starostlivosti. Dokument takisto obsahuje opatrenia zamerané na zvyšovanie konkurencieschopnosti a dlhodobu udržateľný rast v súlade s odporúčaniami Rady určenými Portugalsku v súvislosti s európskym semestrom. Portugalsko konkrétne plánuje tieto fiškálno-štrukturálne opatrenia: i) vykonávanie preskúmania výdavkov, ii) zlepšovanie transparentnosti verejno-súkromných partnerstiev (PPP), iii) zlepšovanie financovania a udržateľnosti sektora sociálneho zabezpečenia a iv) zefektívňovanie a zlepšovanie udržateľnosti sektora zdravotníctva. Ak budú tieto opatrenia účinne vykonávané, je možné očakávať, že prispejú k trvalej náprave stavu nadmerného deficitu Portugalska.
- (6) Možno očakávať, že dôkladným plnením rozpočtu vrátane zmrazenia medzispotreby sa Radou požadované fiškálne úsilie na rok 2016 splní a do stanoveného termínu zabezpečí náprava skutočného deficitu. Správne načasovaná a trvalá náprava zostáva však stále ohrozená, predovšetkým kvôli dosahu priameho vplyvu potenciálnej podpory bánk. Na rok 2017, za predpokladu úplného plnenia rozpočtu na rok 2017 podľa rozpočtových cieľov stanovených v návrhu rozpočtového plánu pre Portugalsko na rok 2017, by plánovaná štruktúrovaná úprava poukazovala na riziko určitej odchýlky od požadovaného postupu smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu v roku 2017. Posúdenie založené na prognóze Komisie z jesene 2016 namiesto toho poukazuje na riziko zásadnej odchýlky od požadovaného postupu smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu.

- (7) Očakáva sa, že prebiehajúce preskúmania výdavkov podporia zachovanie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte, keďže identifikujú zvýšenia efektívnosti a fiškálne úspory vo verejnej správe a v sektore podnikov vo vlastníctve štátu, ktoré, ak by boli okamžite vykonané, by v konečnom dôsledku znižovali ich potrebu presunov zo strany štátu. Keďže sa s týmito preskúmaniami začalo len nedávno, celkový doteraz identifikovaný potenciál úspor je zatiaľ relatívne mierny (okolo 0,1 % HDP počas trojročného obdobia preskúmania výdavkov podľa návrhu rozpočtového plánu na rok 2017). Príspevok týchto preskúmaní na riešenie výzvy týkajúcej sa fiškálnej udržateľnosti bude musieť byť starostlivo monitorovaný.
- (8) Vzhľadom na nedávne zlepšenia je do konca roku 2016 naplánované ukončenie preskúmania pravidiel verejného obstarávania, ktoré by mohlo viesť k zvýšenej transparentnosti verejno-súkromných partnerstiev a koncesíí. Zároveň sa v súvislosti s programom ekonomického partnerstva takisto očakávajú zlepšenia transparentnosti, pokiaľ ide o verejno-súkromné partnerstvá a koncesie, ktoré majú byť vytvorené na regionálnej a miestnej úrovni a pri udeľovaní koncesíí pre prístavné terminály. Napriek tomu však program ekonomického partnerstva neposkytuje žiadne informácie o dosahu týchto reforiem na rozpočtové saldo.
- (9) Pokiaľ ide o opatrenia zamerané na zlepšenie financovania a udržateľnosti sociálneho zabezpečenia, príslušné orgány plánujú postupné zníženie mimoriadnych presunov zo štátneho rozpočtu do roku 2019 až na nulu v súlade s pokračujúcim oživením hospodárstva. Portugalsko zároveň plánuje opätovné posúdenie udržateľnosti a primeranosti dôchodkového systému so zámerom zachovať neutrálny dosah možných opatrení na fiškálnu pozíciu. Výzvy týkajúce sa toho, ako zabezpečiť udržateľnosť v krátkodobom a strednodobom horizonte, pretrvávajú a pokiaľ ide o v súčasnosti plánovanú komplexnú štúdiu o diverzifikácii zdrojov financovania a iných opatreniach, program ešte neposkytuje dostatok informácií o tom, ako by sa takéto výzvy riešili. Predovšetkým udržateľnosť výdavkovej strany dôchodkového systému si vyžaduje pokračujúcu pozornosť.

- (10) Záverom možno konštatovať, že opatrenia zamerané na zefektívňovanie a zlepšovanie udržateľnosti sektora zdravotníctva vrátane posilňovania transparentnosti a auditu, ako aj vykonávania preskúmania dohôd a subdodávateľských zmlúv, aj keď sa uberajú správnym smerom, ešte nie sú úplne celkom špecifikované a nie sú k dispozícii dostatočné informácie týkajúce sa konkrétnych budúcich výsledkov efektívnosti okrem tých, ktoré sú uvedené v posúdení výdavkov. V rámci dodatočných príjmov pre systém zdravotníctva sa očakáva každoročný výnos z novej dane zo sladených nápojov vo výške 80 miliónov EUR v rámci novej stratégie financovania národných systémov zdravotnej starostlivosti,

PRIJALA TOTO STANOVISKO:

Program ekonomického partnerstva Portugalska predložený Komisii a Rade 21. októbra 2016 obsahuje všeobecne primeraný súbor fiškálno-štrukturálnych opatrení, ktoré by, ak budú efektívne vykonávané, napomáhali účinnej a trvalej úprave nadmerného deficitu ako nadstavba národného programu reforiem a programu stability. Program ekonomického partnerstva konkrétne potvrdzuje plnenie programu reformy pre fiškálne a iné reformy vrátane národného programu reforiem a poskytuje ďalšie údaje o vykonávaní niektorých z týchto opatrení od jeho podania a v časovom horizonte pre jeho pokračovanie. Niektoré odporúčania Rady sú zároveň len sčasti podporené konkrétnymi opatreniami, najmä pokiaľ ide o udržateľnosť systému sociálneho zabezpečenia a pokračujúcu reštrukturalizáciu štátnych podnikov. Komisia a Rada budú monitorovať vykonávanie reforiem v kontexte európskeho semestra a v rámci dohľadu po ukončení programu.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*
